

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi erikoissairaanhoitolain muuttamisesta ja Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi erikoissairaanhoitolakia siten, että Helsingin sairaanhoitopiiri ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri yhdistetään yhdeksi sairaanhoitopiiriksi. Helsingin yliopistollinen keskussairaala liitettäisiin sairaanhoitopiiriin. Sen vuoksi erillinen Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Helsinki ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän nykyiset jäsenkunnat kuuluisivat ehdotuksen mukaan perustettavaan uuteen sairaanhoitopiiriin, joka vastaisi koko alueen erikoissairaanhoitosta.

Uudistuksen toteuttamia kunnat olisivat lakiin perustuen jäsenenä vain yhdessä erikois-

sairaanhoidon kuntayhtymässä. Tämä helpotaisi erikoissairaanhoidon kokonaisuuden suunnittelua ja kehittämistä. Toteutettava organisaatioiden uudelleenjärjestely antaisi nykyistä paremmat edellytykset järjestää erikoissairaanhoidon palvelut vastaamaan väestön tarpeita ja samalla mahdollistaisi välttävän ylikapasiteetin ja tarpeettomien päällekkäisyyksien poiston. Lisäksi tavoitteena on toteutettavien järjestelyjen kautta vahvistaa perusterveydenhuoltoa ja näin vähentää erikoissairaanhoidon tarvetta.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Erikoissairaanhoidon lainsäädäntö uudistettiin vuoden 1991 alusta voimaan tulleilla säännöksillä. Tällöin lähes sata erikoissairaanhoidon kuntainliittoa yhdistettiin 21 sairaanhoitopiiriksi. Entisen Uudenmaan läänin alueen erikoissairaanhoidon hallinto säädettiin tällöin muusta maasta poikkeavalla tavalla.

Erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 7 §:n 1 momentin mukaan entisen Uudenmaan läänin alueella on Helsingin sairaanhoitopiiri ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (*Uudenmaan alue*). Alueen kunnat ovat oman sairaanhoitopiirinsä ohella jäseniä myös Helsingin yliopistollista keskussairaalaa ylläpitävässä kuntayhtymässä, josta erikoissairaanhoitolain

24 §:n perusteella säädetään erikseen. Helsingin sairaanhoitopiiriin kuuluu ainoastaan Helsingin kaupunki. Uudenmaan sairaanhoitopiirissä on nykyisin 31 jäsenkuntaa. Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annetun lain (1064/1989) 3 §:n mukaisesti Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän jäseniä ovat Uudenmaan sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ja Helsingin kaupunki.

Koska Helsingin kaupunki ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuuluvat kunnat ovat lakiin perustuen jäseninä myös Helsingin yliopistollista keskussairaalaa ylläpitävässä kuntayhtymässä, poikkeaa erikoissairaanhoidon järjestäminen ja organisointi tällä alueella olennaisesti muusta maasta. Muualla maassa kunta on lakiin perustuen jäsenenä

vain sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri- en erikoissairaanhoitoon liittyviä toiminnallisia ja taloudellisia kysymyksiä on selvitetty useaan otteeseen kuluvalle vuosikymmenellä. Selvitysten perusteella erikoissairaanhoitossa on todettu ylikapasiteettia ja toiminnallisia päällekkäisyyksiä. Tämä on johtanut korkeisiin kustannuksiin. Eri organisaatiot ovat pyrkineet vaikuttamaan havaittuihin ongelmiin lähinnä omin toimenpitein. Tämän seurauksena Uudenmaan alueella on lopetettu joidenkin sairaaloiden toimintoja sekä tehty erikoissairaanhoitoiden uudelleenjärjestelyjä. Koko alueen kunnallisen erikoissairaanhoitoiden näkökulmasta toimenpiteet eivät kuitenkaan ole olleet riittäviä.

Yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi Helsingin sairaanhoitopiiri ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri sopivat vuonna 1996 työnjaosta Helsingin yliopistollisen keskussairaalan kanssa Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaan annetun lain 2 §:n edellyttämällä tavalla. Sopimuksilla ei kuitenkaan ainakaan ensimmäisenä vuonna ole saavutettu toivottuja kustannussäästöjä. Myöskään kaikki toimintojen siirrot erikoissairaanhoitosta kansanterveysyöhön eivät ole toteutuneet suunnitellulla tavalla.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että riittävää koordinaatiota useiden eri erikoissairaanhoitoiden toimijoiden välillä ei ole saatu aikaan. Tilanne on johtanut päällekkäiseen palvelutarjontaan ja ylikapasiteettiin sekä näistä johtuen korkeahkoon kustannustasoon. Palvelujen tarjonnassa, käytössä ja kustannuksissa on Uudenmaan eri alueiden kesken huomattavia eroja. Syynä tähän tilanteeseen on arvioitu olevan erikoissairaanhoitoiden muusta maasta poikkeava organisointi, jonka seurauksena kukin organisaatio tarkastelee toimintaa luonnollisesti ensi sijassa omasta näkökulmastaan.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Ehdotuksen tavoitteena on uudistaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirien kunnallinen erikoissairaanhoito siten, että toiminta järjestettäisiin alueen väestön koko terveydenhuollon tarpeista lähtien. Tällöin alueen asukkaat voisivat parhaiten saada tarvitsemansa terveyspalvelut, niin perusterveydenhuollon kuin erikoissairaanhoitoiden palvelut, parhaalla mahdollisella tavalla. Tähän

voidaan päästä, jos perusterveydenhuollon asemaa vahvistetaan nykyisestään ja samalla puretaan erikoissairaanhoitoiden palveluissa olevaa ylikapasiteettia ja päällekkäisiä toimintoja.

Merkittävimpänä tekijänä siihen, että alueen terveydenhuolto on kustannuksiltaan kallista ja että se ei kaikin osin vastaa väestön tarpeita, voidaan pitää sitä, että taloudellisesti ja toiminnallisesti yhtenäisen alueen erikoissairaanhoito on hajautettu useaan eri organisaatioon samalla kun perusterveydenhuollon osuus terveydenhuollon kokonaisuudesta on pienehkö. Erikoissairaanhoitoiden hajanainen organisointi on johtanut siihen, että eri organisaatiot kehittävät ja järjestävät toimintojaan monin osin toisistaan riippumatta. Tämä on ollut keskeisenä syynä ylikapasiteetin ja päällekkäisyyksien syntymiseen.

Koska ongelmien tärkeimpänä syynä näyttää olevan se, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirien alueen kunnallinen erikoissairaanhoito on järjestetty ja organisoitu muusta maasta poikkeavasti, tulisi nykyinen organisaatio- ja hallintojärjestelmä uudistaa peruslähtökohdiltaan samanlaiseksi kuin muualla maassa, toisin sanoen sellaiseksi, että kukin kunta kuuluu lakiin perustuen vain yhteen erikoissairaanhoitoiden kuntayhtymään. Tähän päästään kumoamalla Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaan annettu laki. Samalla erikoissairaanhoitolain mukaisista sairaanhoitopiiri- ja sairaalajaoista on tarpeen muuttaa siten, että samaan talousalueeseen kuuluvat pääkaupunkiseudun kunnat kuuluvat samaan sairaanhoitopiiriin. Tämä voidaan parhaiten toteuttaa yhdistämällä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirit uudeksi sairaanhoitopiiriksi. Koska Helsingin yliopistollinen keskussairaala vastaa merkittävästä osasta alueen erikoissairaanhoitoiden, on myös se liitettävä uuteen sairaanhoitopiiriin.

Erikoissairaanhoitoiden organisaatorakenteen uudistaminen ei sinällään ratkaise erikoissairaanhoitoiden koko terveyspalvelujärjestelmän ongelmia. Uuden sairaanhoitopiirin pitää kyetä järjestämään toimintansa tarkoituksenmukaisella tavalla. Tähän vaikuttaa muun muassa se, miten sairaanhoitopiirin hallinto ja käytännön toiminta järjestetään. Nämä määräytyvät lainsäädännön ohella pitkälti kuntayhtymään kuuluvien kuntien keskenään sopiman kuntayhtymän perussopimuksen perusteella. Lisäksi sairaanhoitopiirin sekä alueen terveyskeskusten ja kuntien välisen yhteistoiminnan pitää olla toimivaa. Vasta

tällöin koko terveydenhuoltojärjestelmä voi toimia tehokkaasti ja vastata väestön tarpeisiin.

Erityisesti paikallisten tarpeiden riittäväksi huomioon ottamiseksi on tarpeen turvata se, että perustason erikoissairaanhoidon palveluja tuotetaan koko sairaanhoitopiirin alueella. Tämän vuoksi sairaanhoitopiirissä tulee olla tarvittaessa nykyisen käytännön mukaisesti erillisiä sairaanhoitoalueita paikallisten palvelutarpeiden turvaamiseksi.

Äidinkielisten palvelujen saaminen on yksi perusoikeuksista. Vaikka voimassa olevat säännökset edellyttävät äidinkielen huomioon ottamista palveluja järjestettäessä, ei tämä ole kuitenkaan toteutunut kaikissa tapauksissa riittävästi. Tämän vuoksi on myös tarpeen parantaa potilaiden mahdollisuuksia saada hoitoa omalla äidinkielellään.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Säädösmuutosten perusteella nyt toimivat kaksi erikoissairaanhoidon kuntayhtymää ja Helsingin kaupungin erikoissairaanhoidon yhdistettäisiin samaan organisaatioon. Tämä voisi synnyttää vähäisiä säästöjä hallintomenoissa. Merkittävät taloudelliset vaikutukset olisivat välillisiä ja ne syntyvät, jos uusi sairaanhoitopiiri ja siihen kuuluvat kunnat uudistavat terveydenhuoltojärjestelmäänsä edellä jaksossa 2 todettujen tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on keskittää päivityksiä ja eräiden erikoisalojen toimintoja, karsia päällekkäisyyksiä ja poistaa ylikapasiteetti. Lisäksi terveyskeskusten toimintaedellytyksiä tulisi vahvistaa.

Taloudellisten säästöjen syntyminen on siten keskeisesti kiinni kunnallisesta päätöksenteosta. Epävarmuustekijänä on lisäksi alueen väestökehityksen vaikutus kustannuksiin. Väestön määrän lisääntyminen muutto liikkeen johdosta sekä väestön ikääntyminen vaikuttavat tulevina vuosina kustannuksiin. Voidaan kuitenkin arvioida, että jos kunnallisen terveydenhuollon asukaskohtaiset menot olisivat nykyisin ikä- ja tarvevakioitu palvelutarve huomioon otettuna samalla tasolla kuin muissa yliopistollisissa sairaanhoitopiireissä keskimäärin, olisivat vuotuiset terveydenhuollon menot laskennallisesti 500—1 000 miljoonaa markkaa pienemmät kuin nykyisin. Mainittu arvio perustuu ensi sijassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri-

en kuntien terveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon kustannuksia koskeviin tietoihin.

3.2. Organisaatoriset vaikutukset

Esityksen toteuttaminen merkitsisi Helsingin sairaanhoitopiirin järjestämän erikoissairaanhoidon irrottamista Helsingin kaupungin organisaatiosta, Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän lakkauttamista ja uuden Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perustamista vastaamaan yhteisesti kaikkien edellä mainittujen organisaatioiden nyt järjestämästä erikoissairaanhoidosta.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sisäinen organisaatio on riippuvainen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksesta, jonka sisällöstä päättävät kuntayhtymän jäsenkunnat. On kuitenkin selvää, että erityisesti Helsingin sairaanhoitopiirin ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän sairaaloiden asema Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä tulee muuttumaan nykyisestä. Uudenmaan sairaanhoitopiiri jakautuu nykyisin kuuteen sairaanhoitoalueeseen. Uudistusta valmisteltaessa lähtökohtana on ollut, että ainakin Länsi-Uudenmaan, Lohjan, Hyvinkään ja Porvoon sairaanhoitoalueiden asema olisi myös uudessa sairaanhoitopiirissä pitkälti samanlainen kuin nykyisin. Sen sijaan Jorvin ja Peijaksen sairaanhoitoalueiden tulisi uudistusta valmistellen työryhmän ehdotuksen mukaan kuulua pääkaupunkiseudun sairaanhoitoalueeseen yhdessä Helsingin sairaanhoitopiirin ja Helsingin yliopistollisen keskussairaalan sairaaloiden kanssa.

Terveydenhuollon tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta on myös välttämätöntä toteuttaa siirtoja erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon. Tämä merkitsee niin tehtävien kuin henkilöstönkin siirtoja sairaaloista terveyskeskuksiin.

Voimassa olevan Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen samoin kuin Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän perussopimuksen mukaan sairaanhoitopiiri on purettava, jos sen tehtävät on järjestetty toisen kuntayhtymän tai jäsenkuntien muutoin hoidettavaksi. Molempien kuntayhtymien tehtävät siirtyisivät 1 päivästä tammikuuta 2000 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän

hoidettavaksi. Purkaminen on molempien kuntayhtymien perussopimusten mukaan suoritettava vuoden kuluessa tällaisesta järjestelystä. Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymä tulisi purkaa kuntayhtymien perussopimusten mukaisesti vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Erikoissairaanhoitolain voimaantuloa annettun lain (1063/1989) 12 §:n mukaan sairaanhoitopiiriin kuntainliiton on, jollei kuntainliiton ja kunnan välillä ole muuta sovittu, suoritettava kunnille korvaus niiden erikoissairaanhoitolain voimaantuloajankohdan mukaisesta osuudesta sairaanhoitopiiriin kuntainliitolle siirtyvästä käyttöomaisuudesta. Mainittu lain 16 §:n mukaan korvaukset, jotka sairaanhoitopiiriin kuntainliitto on velvollinen suorittamaan kunnille, jäävät kuntainliitolle lainana. Laina suoritetaan 10 vuoden aikana erikoissairaanhoitolain voimaantuloavuotta seuraavan vuoden alusta luettuna yhtä suuriina vuotuiserinä. Erikoissairaanhoitolain voimaantuloa annettun lain 12—17 §:n mukaiset korvaukset, jotka Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymä ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä ovat velvollinen suorittamaan, suoritettaisiin erikoissairaanhoitolain voimaantuloa annettun lain ja asianomaisten kuntayhtymien perussopimusten mukaisesti.

3.3. Henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei olisi välittömästi merkittäviä henkilöstövaikutuksia. Uuteen sairaanhoitopiiriin siirtyvän henkilön aseman ja eläkkeiden järjestämisestä säädetään henkilökunnan aseman järjestämisestä kunnallisen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon laitoksen taikka tehtävän siirtyessä toisen kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetussa laissa (234/1978). Mainittu laki ei kuitenkaan koske väliaikaisia viranhaltijoita eikä määräaikaisissa työsuhteissa olevaa henkilöstöä.

Merkittäviä henkilöstövaikutuksia sen sijaan syntyy silloin, kun Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ryhtyy uudistamaan erikoissairaanhoitotoimintaa purkamalla ylikapasiteettia ja poistamalla päällekkäisyyksiä. Kun tiedetään, että kustannuksista noin kaksi kolmasosaa aiheutuu henkilöstömenoista, voidaan ehdotusten taloudellisia vaikutuksia koskevien arvioiden perusteella laskea, että väestön terveydenhuollon kannalta tarpeelliset palvelut pystyttäisiin tuotta-

maan laskennallisesti 1 400 — 2 800 henkilöä nykyistä vähemmällä henkilöstömäärällä. Koska toiminnallisten uudistusten toteuttaminen edellyttää useita vuosia, voidaan tämä henkilöstön väheneminen toteuttaa ilman vakinaisen henkilöstön irtisanomisia henkilöstön luonnollisen poistuman kautta ja osittain siten, että määräaikaisen henkilöstön virka- tai työsuhteita ei jatkettaisi. Lisäksi eräin osin olisi perusteltua siirtää tehtäviä ja niiden mukana henkilöstöä ja muita voimavaroja sairaaloista terveyskeskuksiin. Muutoinkin sairaaloista vapautuvien voimavarojen vastapainoksi olisi jossain määrin tarpeen vahvistaa perusterveydenhuollon toimintaedellytyksiä.

3.4. Vaikutukset väestön terveyspalveluihin ja muut vaikutukset

Toteutettava organisatorinen ja hallinnollinen uudelleenjärjestely antaa edellytykset tehostaa erikoissairaanhoitotoimintaa yksiköiden toimintaa, lisää terveyskeskusten ja sairaaloiden yhteistyötä ja parantaa terveyskeskusten toimintaedellytyksiä. Uudistuksen johdosta toteutuvista toiminnallisista muutoksista pääosa kohdistunee pääkaupunkiseudulle, jossa useiden eri organisaatioiden toiminnan koordinoinnin voidaan arvioida selkeyttävän toimintaa. Tällöin terveyspalveluja käyttäville henkilöille voi muodostua nykyistä selkeämpi kuva siitä, mistä ja miten kunnallisia terveyspalveluja saa. Esityksen tavoitteiden toteutumisen voidaan näin ollen arvioida parantavan väestön mahdollisuutta saada tarvitsemiaan terveyspalveluja. Lisäksi toteutettavat uudistukset mahdollistaisivat palvelujen laadun paranemisen.

Esityksessä ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia erikoissairaanhoitolain säännöksiin, joiden mukaan erikielisiä ja kaksikielisiä kuntia käsittävässä sairaanhoitopiirissä on lautakunta, jonka tehtävänä on kehittää ja yhteensovittaa piiriin kielellisen vähemmistön erikoissairaanhoitoa sekä vähemmistön kielellä annettavaa terveydenhuoltohenkilökunnan koulutusta. Ehdotetun uudistuksen jälkeen vähemmistökielen lautakunta voisi vaikuttaa yhtenäisin perustein koko alueella potilaan äidinkielellä järjestettävän hoidon turvaamiseen ja kehittämiseen.

Eryistä huomiota on kiinnitettävä ruotsinkielisten hoitoympäristöjen aikaansaamiseen pääkaupunkiseudulla. Lisäksi lakiin ehdotettu säännös potilaan oikeudesta päästä

sairaanhoitopiirissä sellaiseen hoitopaikkaan, jossa hoitoa on saatavissa äidinkielellä, parantaisi merkittävästi potilaan asemaa niissä tapauksissa, joissa nyt ei ole ollut mahdollista saada äidinkielistä palveluja.

Muodostettava uusi sairaanhoitopiiri vastaisi erikoissairaanhoitolain 11 §:n ja 6 luvun mukaisista Helsingin yliopiston lääketieteelliseen koulutukseen liittyvistä tehtävistä. Yliopisto osallistuisi sairaanhoitopiirin hallintoon erikoissairaanhoitolain 25 §:n perusteella. Uudistuksen jälkeen lääkärikoulutukseen ja lääketieteelliseen tutkimukseen liittyvän toiminnan järjestelyissä olisi mahdollisuus hyödyntää nykyistä paremmin alueen muita sairaaloita, koska sairaalat kuuluvat samaan kuntayhtymään nykyisten kolmen eri organisaation sijasta.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asettaman Puerto-työryhmän ehdotuk-

siin. Työryhmässä oli edustettuna sosiaali- ja terveysministeriön ohella Helsingin ja eräiden Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuuluvien kuntien edustajat. Työnsä aikana työryhmä järjesti kuulemistilaisuuden, johon oli kutsuttu kaikki Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin jäsenkunnat sekä keskeisten ammattijärjestöjen edustajat. Lisäksi työryhmän ehdotuksesta on pyydetty lausunnot useilta eri tahoilta.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnalle annetaan hallituksen esitys laiksi erikoissairaanhoitolain muuttamisesta (HE 165/1998). Esitykseen sisältyvän erikoissairaanhoitolain muuttamisesta annettavan lain mukaan valtioneuvosto ei enää määräisi sairaanhoitopiirien alueita ja niihin tehtäviä muutoksia. Tällöin yksittäinen kunta voisi siirtyä toiseen sairaanhoitopiiriin ilman valtioneuvoston suostumusta.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Erikoissairaanhoitolaki

7 §. Pykälässä säädetään sairaanhoitopiiri- jaosta. Pykälän 1 momentissa todetaan, että erikoissairaanhoidon järjestämistä varten maa jaetaan sairaanhoitopiireihin ja samalla säädetään olemassa olevat sairaanhoitopiirit. Uudenmaan ja Helsingin sairaanhoitopiirien lakkauttamisen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin perustamisen johdosta lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin ensin mainitut sairaanhoitopiirit ja lisättäisiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri.

Uudenmaan sairaanhoitopiiri jakautuu nyt kuuteen sairaanhoitoalueeseen. Tämä aluejako perustuu sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimukseen. Valmisteltaessa pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan erikoissairaanhoidon uudistusta, ovat erityisesti sairaanhoitopiirin pohjois-, itä- ja länsialueiden kunnat nähneet tärkeäksi sen, että alueelliset tarpeet voidaan ottaa huomioon erikoissairanhoi-

don järjestämisessä. Sen vuoksi perustason erikoissairaanhoidosta vastaavien sairaanhoitoalueiden toiminnan turvaaminen on nähty välttämättömäksi. Tämän vuoksi lain 7 pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa nimenomaisesti todetaan mahdollisuus perustaa sairaanhoitoalueita.

Ehdotettu säännös ei sellaisenaan velvoita sairaanhoitoalueiden perustamiseen, koska kaikissa sairaanhoitopiireissä ei ole tarvetta tällaisiin alueisiin. Säännös jättää siten sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kunnille mahdollisuuden päättää sairaanhoitoalueiden perustamisesta.

24 §. Pykälässä todetaan, että sairaanhoitopiireissä, joiden alueella sijaitsevat Turun, Oulun, Tampereen ja Kuopion yliopistot, tulee olla yliopistollinen sairaala. Lisäksi todetaan, että Helsingin yliopistollisesta sairaalasta säädetään erikseen. Koska Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi, pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta, jonka mukaan Helsingin yliopistollisesta sairaalasta säädetään erikseen.

Pykälän ensimmäiseen virkkeeseen ehdotetaan samalla lisättäväksi maininta Helsingin yliopistosta.

35 §. Pykälän mukaan sairaanhoito on annettava potilaan sairauden kannalta tarkoituksenmukaisessa sairaalassa tai toimintayksikössä. Lisäksi siinä todetaan, että erityistä huomiota on kiinnitettävä potilaan hoidon järjestämiseen hänen äidinkielellään. Voimassa olevasta säännöksestä huolimatta äidinkielisiä palveluja ei ole aina saatavilla. Tämän turvaamiseksi jatkossa, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös potilaan oikeudesta äidinkielisiin palveluihin.

Ehdotettavan uuden 2 momentin mukaan potilaalla olisi aina oikeus päästä hoitoon sellaiseen sairaanhoitopiiriin sairaalaan tai muuhun toimintayksikköön, joka voi antaa hoitoa hänen äidinkielellään. Jos potilaan kotipaikan mukaan määrättyvästä hoitopaikasta ei saisi tällaista hoitoa, olisi sairaanhoitopiiriin ja potilaan kotikunnan osoitettava sairaanhoitopiiriin alueelta sellainen vaihtoehtoinen hoitopaikka, josta hoidon saisi omalla äidinkielellä. Potilaalla ei tämän mukaisesti olisi vapaata mahdollisuutta valita hoitopaikkaansa, mutta säännös takaisi kuitenkin sen, että potilaalla on mahdollisuus saada äidinkielisiä palveluja aina silloin kun jokin oman sairaanhoitopiiriin toimintayksikkö voi järjestää tällaista hoitoa.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi toimenpiteitä, joita Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirien sekä Helsingin yliopistollisen keskussairaalan kuntayhtymän lakkauttaminen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin perustaminen edellyttävät. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän perustamisesta päättäminen, perussopimuksen hyväksyminen, omaisuusjärjestelyt ja henkilöstön aseman järjestäminen.

Voimaantulosäännöksen 1 momentissa säädetään lain voimaantuloaika ja 2 momentissa siitä, että ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ehdotuksen mukaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän perustamisesta päätettäisiin Helsingin sairaanhoitopiiriin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirien jäsenkuntien edustajainkokouksessa. Ehdotettu menettely vastaisi erikoissairaanhoidon lain voimaantullessa noudatettua menettelyä. Edustajainkokoukseen osallistuvien kuntien

edustajien lukumäärä ja heidän äänimääränsä perustuisivat erikoissairaanhoidon lain 16 ja 17 §:iin. Lain 16 §:n mukaan edustajien määrä on kunnan koosta riippuen 1—6. Kunnasta tulevien edustajien yhteinen äänimäärä on 17 §:n mukaan yksi ääni jokaista alkavaa 1 000 henkeä kohden, kuitenkin enintään 20 prosenttia kaikkien jäsenkuntien valitsemien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä. Äänimäärä jakautuu tasan kunnasta olevien edustajien kesken.

Ensimmäisen edustajainkokouksen kutsuisi koolle Etelä-Suomen lääninhallitus, jonka määräämä henkilö myös johtaisi kokousta siihen saakka kunnes sille on valittu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Ensimmäinen edustajainkokous tulee kutsua koolle siten, että se pidetään viimeistään maaliskuussa 1999.

Lisäksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset edustajainkokouksen päätösvaltaisuudesta ja edustajainkokouksen toimivaltuuksista. Edustajainkokous on ehdotuksen mukaan päätösvaltainen, kun kokouksessa on edustettuna vähintään kaksi kolmannesta edustajainkokoukseen osallistuvista kunnista ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien edustajainkokoukseen osallistuvien kuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Edustajainkokous antaisi tarpeelliset määräykset perussopimuksen ja muiden asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä päättäisi yhteisten kustannusten suorittamisesta. Edustajainkokouksen menettelystä ja muutoksenhausta edustajainkokouksen päätökseen noudatettaisiin muutoin soveltuvin osin, mitä valtuustosta kuntalain 7 ja 11 luvussa säädetään.

Kuntayhtymä olisi perustettava ja perussopimus hyväksyttävä viimeistään 30 päivänä syyskuuta 1999. Ehdotettu aikataulu mahdollistaisi sen, että sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä ehtisi riittävästi valmistella toimintansa aloittamista ja esimerkiksi hyväksyä ensimmäisen vuoden talousarvionsa.

Helsingin sairaanhoitopiiriin, Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän omaisuudet siirtyisivät varoineen ja velkoineen uudelle kuntayhtymälle 1 päivänä tammikuuta 2000. Siirtävästä omaisuudesta ei tarvitsisi tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 30 §:n 3 momentin mukaista ilmoitusta sosiaali- ja terveysministeriölle. Tällaisen omaisuuden osalta ei voisi

tulla kysymykseen velvollisuus palauttaa valtiolle saatua valtionosuutta vastaava osa omaisuuden arviosta. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirillä olisi kuitenkin sen toiminnan aloittamisen jälkeen edellä mainitun säännöksen mukainen ilmoitusvelvollisuus sellaisesta omaisuudesta, jonka se mahdollisesti myisi tai luovuttaisi edelleen.

Jos Helsingin sairaanhoitopiirin, Uudenmaan sairaanhoitopiirin tai Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamishankkeen toteuttaminen on kesken Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän aloittaessa toimintansa, siirtyy hanke Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toteuttavaksi. Kuntayhtymän jäsenkuntien maksusuudet tällaisesta hankkeesta aiheutuviin pääomakustannuksiin määräytyvät siten kuin hanke olisi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toteuttama.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle siirtyvien sairaaloiden ja muiden toimintayksiköiden henkilökunnan asemasta säädetään henkilökunnan aseman järjestämisestä kunnallisen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon laitoksen taikka tehtävän siirtyessä toisen kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetussa laissa (234/1978). Mainittu laki tulee sovellettavaksi, kun Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymä puretaan ja niiden sekä Helsingin sairaanhoitopiirin tehtävät siirtyvät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille lain nojalla. Lain mukaan luovutettavassa laitoksessa tai siirrettävässä tehtävässä toimiva kunnan tai kuntainliiton päävirassa oleva vakinainen ja pysyväisluonteisesti virkasuhteessa oleva tilapäinen viranhaltija sekä pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa oleva työntekijä siirretään hänen suostumuksellaan hänet vastaanottavan kunnan tai kuntainliiton vastaavaan virka- tai työsopimussuhteeseen, asianomaiselle soveltuvaan tehtävään, jollei vastaanottavan kunnan valtuusto tai kuntainliiton liittovaltuusto painavista syistä toisin päättä. Mainitun lain 6 §:ssä säädetystä poiketen ehdotetaan kuitenkin, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymät ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymä eivät olisi velvollisia suorittamaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle korvauksia loma-ajan palkasta, lomakorvauksesta ja lomarahasta aiheutuneista menoista.

Helsingin yliopiston professoreiden ja muiden opettajien, joilla on sivuvirka tai -toimi Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa, aseman järjestämisestä ehdotetaan otettavaksi erillinen säännös. Ehdotuksen mukaan sivuvirkojen ja -toimien haltijat voisivat suostumuksensa mukaisesti jatkaa vastaavassa sivuvirassa tai -toimessa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä.

Potilasasiakirjojen siirtymisestä ehdotetaan lakiin otettavaksi selvyuden vuoksi oma säännöksensä. Ehdotuksen mukaan Helsingin sairaanhoitopiirin, Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Helsingin yliopistollisen keskussairaalan sairaaloiden potilasasiakirjat siirtyisivät voimaantulosäännöksen 9 momentin perusteella Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille, jonka tulee vastata potilasasiakirjoista siten kuin potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 luvussa säädetään.

Lisäksi ehdotetaan, että lain täytäntöönpanosta voitaisiin tarvittaessa säätää asetuksella.

1.2. Laki Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annetun lain kumoamisesta

1 §. Koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalan kuntayhtymä ehdotetaan lakautettavaksi ja sen toiminta siirrettäväksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, ehdotetaan Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta annettu laki kumottavaksi.

2 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain voimaantulosta sekä siitä, että ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen voimaantulon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3 §. Pykälän 1 momentin mukaan Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän koko omaisuus siirtyisi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistukseen lain voimaan tullessa. Siirtävästä omaisuudesta ei tarvitsisi tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 30 §:n 3 momentin mukaista ilmoitusta sosiaali- ja terveysministeriölle. Tällaisen omaisuuden osalta ei voisi tulla kysymykseen velvollisuus palauttaa valtiolle saatua valtionosuutta vastaava osa omaisuuden arviosta. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirillä olisi kuitenkin sen toiminnan aloittamisen jälkeen edellä mainitun säännöksen mukainen ilmoitusvelvolli-

suus sellaisesta omaisuudesta, jonka se mahdollisesti myisi tai luovuttaisi edelleen.

Jos Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamishankkeen toteuttaminen on kesken Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän aloittaessa toimintansa, siirtyy hanke sairaanhoitopiiriin toteutettavaksi. Kuntayhtymän jäsenkuntien mak-suosuudet tällaisesta hankkeesta aiheutuviin pääomakustannuksiin määräytyvät siten kuin hanke olisi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin toteuttama.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle siirtyvien sairaaloiden ja muiden toimintayksiköiden henkilökunnan asemasta säädetään henkilökunnan aseman järjestämisestä kunnallisen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon laitoksen taikka tehtävän siirtyessä toisen kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetussa laissa. Mainittu laki tulee sovellettavaksi, kun Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymä puretaan ja sen toiminta siirtyy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille lain nojalla. Lain mukaan luovutettavassa laitoksessa tai siirrettävässä tehtävässä toimiva kunnan tai kuntainliiton päävirassa oleva vakinainen ja pysyväisluonteisesti virkasuhteessa oleva tilapäinen viranhaltija sekä pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa oleva työntekijä siirretään hänen suostumuksellaan hänet vastaanottavan kunnan tai kuntainliiton vastaavaan virka- tai työsopimussuhteeseen, asianomaiselle soveltuvaan tehtävään, jolle vastaanottavan kunnan valtuusto tai kuntainliiton liittovaltuusto painavista syistä toisin päättää. Mainitun lain 6 §:ssä säädetystä poi-

keten ehdotetaan kuitenkin, että Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymä ei olisi velvollinen suorittamaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle korvauksia loma-ajan palkasta, lomakorvauksesta ja lomarahasta aiheutuneista menoista.

Helsingin yliopiston professoreiden ja muiden opettajien, joilla on sivuvirka tai -toimi Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa, aseman järjestämisestä ehdotetaan otettavaksi erillinen säännös. Ehdotuksen mukaan sivuvirkojen ja -toimien haltijat voisivat suostumuksensa mukaisesti jatkaa vastaavassa sivuvirassa tai -toimessa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymässä.

Potilasasiakirjojen siirtymisestä ehdotetaan lakiin otettavaksi selvyuden vuoksi oma säännöksensä. Ehdotuksen mukaan Helsingin yliopistollisen keskussairaalan potilasasiakirjat siirtyisivät 3 §:n 5 momentin perusteella Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille, jonka tulee vastata potilasasiakirjoista siten kuin potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 luvussa säädetään.

4 §. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta voitaisiin antaa tarvittaessa asetuksella.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

erikoissairaanhoitolain 7 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 7 §:n 1 momentti ja 24 §, sekä
lisätään 7 §:ään uusi 3 momentti ja 35 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

7 §

Erikoissairaanhoidon järjestämistä varten maa jaetaan sairaanhoitopiireihin seuraavasti:
 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
 Satakunnan sairaanhoitopiiri
 Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
 Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
 Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri
 Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
 Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
 Itä-Savon sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
 Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
 Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Vaasan sairaanhoitopiiri
 Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Kainuun sairaanhoitopiiri
 Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
 Lapin sairaanhoitopiiri.

Sairaanhoitopiiri voi jakautua sairaanhoitoalueisiin siten kuin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksessa määrätään.

24 §

Sairaanhoitopiireissä, joiden alueella Helsingin, Turun, Oulun, Tampereen ja Kuopion yliopistot sijaitsevat, tulee olla yliopistolinen sairaala.

35 §

Jos potilas ei saa asuinpaikkansa perusteella määräytyvästä sairaalasta tai muusta toimintayksiköstä palvelua omalla äidinkielellään, on hänellä oikeus päästä hoitoon

sellaiseen sairaanhoitopiiriin sairaalaan tai toimintayksikköön, joka voi antaa hoitoa hänen äidinkielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Sairaanhoitopiiriin ja potilaan kotikunnan tulee sopia, mitkä ovat niitä toimintayksiköitä, joita potilas voi käyttää äidinkielisten palvelujen saamiseksi.

1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

2. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän perustamisesta päätetään Helsingin sairaanhoitopiirin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin jäsenkuntien edustajainkokouksessa. Kuntien edustajien lukumäärästä ja äänimäärästä edustajainkokouksessa on voimassa, mitä erikoissairaanhoitolain 16 ja 17 §:ssä säädetään. Edustajainkokouksen kutsuu ensimmäisellä kerralla koolle Etelä-Suomen lääninhallitus. Lääninhallituksen määräämä henkilö johtaa kokousta, kunnes edustajainkokoukselle on valittu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Kuntien edustajainkokous on kutsuttava koolle siten, että se kokoontuu ensimmäisen kerran viimeistään maaliskuussa 1999.

4. Edustajainkokous on päätösvaltainen, kun kokouksessa on edustettuna vähintään kaksi kolmannelta edustajainkokoukseen osallistuvista kunnista ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien edustajainkokoukseen osallistuvien kuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Edustajainkokous antaa tarpeelliset määräykset perussopimuksen ja muiden asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä päättää yhteisten kustannusten suorittamisesta. Edustajainko-

kouksen menettelystä ja muutoksenhausta edustajainkokouksen päätökseen noudatetaan muutoin soveltuvien osin, mitä valtuustosta säädetään kuntalain 7 ja 11 luvussa.

5. Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä on perustettava ja perussopimus hyväksyttävä viimeistään 30 päivänä syyskuuta 1999.

6. Helsingin sairaanhoidopiirin, Uudenmaan sairaanhoidopiirin ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän sairaalat ja muut toimintayksiköt sekä muu omaisuus siirtyvät varoineen ja velkoineen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän omistukseen ja hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirille siirtyvästä omaisuudesta ei tarvitse tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 30 §:n 3 momentin mukaista ilmoitusta.

7. Jos Helsingin tai Uudenmaan sairaanhoidopiirin taikka Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamishanke tai muu rakentaminen, peruskorjaus tai hankinta on lain voimaan tullessa kesken, siirtyy hanke Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän loppuun suoritettavaksi.

8. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymälle siirtyvän sairaalan tai

toimintayksikön henkilökunnan asema ja eläkkeet määräytyvät siten kuin henkilökunnan aseman järjestämisestä kunnallisen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon laitoksen taikka tehtävän siirtyessä toisen kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetussa laissa (234/1978) säädetään. Mitä sanotun lain 6 §:ssä säädetään luovuttavan kunnan tai kuntainliiton velvollisuudesta suorittaa vastaanottavalle kunnalle tai kuntainliitolle korvauksia, ei kuitenkaan sovelleta.

9. Helsingin yliopistollisista keskussairaalaista annetun lain (1064/1989) 13 §:ssä tarkoitettut sivuviran ja -toimen haltijat siirretään antamansa suostumuksen mukaisesti Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän vastaavaan sivuvirkaan tai -toimeen.

10. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirien sairaaloissa sekä Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa laaditut ja säilytettävät potilasasiakirjat siirtyvät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirille säilytettäväksi ja käytettäväksi siten kuin potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 luvussa säädetään.

11. Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

2.

Laki

Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaista annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaista 1 päivänä joulukuuta 1989 annettu laki (1064/1989) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3 §

Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän sairaalat ja muut toimintayksiköt sekä muu omaisuus siirtyvät varoineen ja velkoineen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän omistukseen ja hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirille siirtyvästä omaisuudesta ei tarvitse tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 30 §:n 3 momentin mukaista ilmoitusta.

Jos Helsingin tai Uudenmaan sairaanhoitopiirin taikka Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamishanke tai muu rakentaminen, peruskorjaus tai hankinta on lain voimaan tullessa kesken, siirtyy hanke Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän loppuun suoritettavaksi.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle siirtyvän sairaalan tai toimintayksikön henkilökunnan asema ja eläkkeet määräytyvät siten kuin henkilökunnan aseman järjestämisestä kunnallisen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon laitoksen taikka tehtävän siirtyessä toisen kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetussa laissa (234/1978) säädetään. Mitä sanotun lain 6 §:ssä säädetään luovuttavan kunnan tai kuntainliiton velvollisuudesta suorittaa vastaan-

ottavalle kunnalle tai kuntainliitolle korvauksia, ei kuitenkaan sovelleta.

Helsingin yliopistollisista keskussairaalaan annetun lain 13 §:ssä tarkoitettujen sivuviran tai -toimen haltijat siirretään antamansa suostumuksen mukaisesti Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vastaavaan sivuvirkaan tai -toimeen.

Helsingin yliopistollisessa keskussairaalaan laaditut ja säilytettävät potilasasiakirjat siirtyvät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille säilytettäväksi ja käytettäväksi siten kuin potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 luvussa säädetään.

4 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Terttu Huttu-Juntunen

1.

Laki**erikoissairaanhoitolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 7 §:n 1 momentti ja 24 §, sekä
lisätään 7 §:ään uusi 3 momentti ja 35 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

Erikoissairaanhoidon järjestämistä varten maa jaetaan sairaanhoitopiireihin seuraavasti:

Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Helsingin sairaanhoitopiiri
 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
 Satakunnan sairaanhoitopiiri
 Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
 Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
 Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri
 Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
 Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
 Itä-Savon sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
 Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
 Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Vaasan sairaanhoitopiiri
 Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Kainuun sairaanhoitopiiri
 Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
 Lapin sairaanhoitopiiri.

7 §

Erikoissairaanhoidon järjestämistä varten maa jaetaan sairaanhoitopiireihin seuraavasti:

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
 Satakunnan sairaanhoitopiiri
 Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
 Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
 Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri
 Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
 Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
 Itä-Savon sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
 Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
 Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Vaasan sairaanhoitopiiri
 Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
 Kainuun sairaanhoitopiiri
 Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
 Lapin sairaanhoitopiiri.

Sairanhoitopiiri voi jakautua sairaanhoitoalueisiin siten kuin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksessa määrätään.

24 §

Sairanhoitopiireissä, joiden alueella Turun, Oulun, Tampereen ja Kuopion yliopistot sijaitsevat, tulee olla yliopistollinen sairaala. *Helsingin yliopistollisesta sairaalasta säädetään erikseen.*

24 §

Sairanhoitopiireissä, joiden alueella *Hel-singin*, Turun, Oulun, Tampereen ja Kuopion yliopistot sijaitsevat, tulee olla yliopistollinen sairaala.

35 §

Jos potilas ei saa asuinpaikkansa perusteella määräytyvästä sairaalasta tai muusta toimintayksiköstä palvelua omalla äidinkielellään, on hänellä oikeus päästä hoitoon sellai-

seen sairaanhoitopiirin sairaalaan tai toimintayksikköön, joka voi antaa hoitoa hänen äidinkielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Sairaanhoitopiirin ja potilaan kotikunnan tulee sopia, mitkä ovat niitä toimintayksiköitä, joita potilas voi käyttää äidinkielisten palvelujen saamiseksi.

1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

2. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perustamisesta päättään Helsingin sairaanhoitopiirin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin jäsenkuntien edustajainkokouksessa. Kuntien edustajien lukumäärästä ja äänimäärästä edustajainkokouksessa on voimassa, mitä erikoissairaanhoitolain 16 ja 17 §:ssä säädetään. Edustajainkokouksen kutsuu ensimmäisellä kerralla koolle Etelä-Suomen lääninhallitus. Lääninhallituksen määräämä henkilö johtaa kokousta, kunnes edustajainkokoukselle on valittu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Kuntien edustajainkokous on kutsuttava koolle siten, että se kokoontuu ensimmäisen kerran viimeistään maaliskuussa 1999.

4. Edustajainkokous on päätösvaltainen, kun kokouksessa on edustettuna vähintään kaksi kolmannelta edustajainkokoukseen osallistuvista kunnista ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien edustajainkokoukseen osallistuvien kuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Edustajainkokous antaa tarpeelliset määräykset perussopimuksen ja muiden asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä päättää yhteisten kustannusten suorittamisesta. Edustajainkokouksen menettelystä ja muutoksenhausta edustajainkokouksen päätökseen noudatetaan muutoin soveltuvien osin, mitä valtuustosta säädetään kuntalain 7 ja 11 luvussa.

5. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on perustettava ja perussopimus hyväksyttävä viimeistään 30 päivänä syyskuuta 1999.

6. Helsingin sairaanhoitopiirin, Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Helsingin yliopistollinen keskussairaala-kuntayhtymän sairaalat ja muut toimintayksiköt sekä muu omaisuus siirtyvät varoineen ja velkoineen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin

kuntayhtymän omistukseen ja hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille siirtyvästä omaisuudesta ei tarvitse tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 30 §:n 3 momentin mukaista ilmoitusta.

7. Jos Helsingin tai Uudenmaan sairaanhoitopiirin taikka Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamishanke tai muu rakentaminen, peruskorjaus tai hankinta on lain voimaan tullessa kesken, siirtyy hanke Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän loppuun suoritettavaksi.

8. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle siirtyvän sairaalan tai toimintayksikön henkilökunnan asema ja eläkkeet määräytyvät siten kuin henkilökunnan aseman järjestämisestä kunnallisen sosiaalihuollon tai terveydenhuollon laitoksen taikka tehtävän siirtyessä toisen kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetussa laissa (234/1978) säädetään. Mitä sanotun lain 6 §:ssä säädetään luovuttavan kunnan tai kuntainliiton velvollisuudesta suorittaa vastaanottavalle kunnalle tai kuntainliitolle korvauksia, ei kuitenkaan sovelleta.

9. Helsingin yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain (1064/1989) 13 §:ssä tarkoitettut sivuviran ja -toimen haltijat siirretään antamansa suostumuksen mukaisesti Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vastaavaan sivuvirkaan tai -toimeen.

10. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirien sairaaloissa sekä Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa laaditut ja säilytettävät potilasasiakirjat siirtyvät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille säilytettäväksi ja käytettäväksi siten kuin potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 luvussa säädetään.

11. Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetusella.